

DOMSTOLENS BESLUT (första avdelningen)

den 14 maj 2008*

I mål C-109/07,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 234 EG, framställd av Prud'homie de pêche de Martigues (Frankrike) genom beslut av den 17 december 2006, som inkom till domstolen den 20 februari 2007, i målet

Jonathan Pilato

mot

Jean-Claude Bourgault,

meddelar

DOMSTOLEN (första avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden P. Jann samt domarna A. Tizzano (referent), A. Borg Barthet, E. Levits och J.-J. Kasel,

generaladvokat: V. Trstenjak,
justitiesekreterare: R. Grass,

och efter att ha hört generaladvokaten,

* Rättegångsspråk: franska.

följande

Beslut

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen och giltigheten av artikel 11a i rådets förordning (EG) nr 894/97 av den 29 april 1997 om vissa tekniska åtgärder för bevarande av fiskeresurserna (EGT L 132, s. 1), i dess lydelse enligt rådets förordning (EG) nr 1239/98 av den 8 juni 1998 (EGT L 171, s. 1) (nedan kallad förordning nr 894/97).

- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan Jonathan Pilato och Jean-Claude Bourgault, som är befälhavare för två fiskefartyg registrerade vid den regionala sjöfartsmyndigheten (quartier maritime) i Martigues, rörande Jean Claudes Bourgaults användning av ett fiskeredskap benämnt "thonaille".

Tillämpliga bestämmelser

De gemenskapsrättsliga bestämmelserna

- 3 I artikel 11a i förordning nr 894/97 föreskrivs följande:

"1. Från och med den 1 januari 2002 är det förbjudet för alla fartyg att ha ett eller flera drivgarn avsedda för fångst av de arter som förtecknas i bilaga VIII ombord eller att bedriva fiske med dem.

2. Från och med den 1 januari 2002 är det förbjudet att landa fisk av de arter som förtecknas i bilaga VIII och som har fångats med drivgarn.

3. Till och med den 31 december 2001 får fiskefartyg ha ombord eller bedriva fiske med ett eller flera sådana drivgarn som avses i punkt 1 om de har fått tillstånd av de behöriga myndigheterna i den medlemsstat vars flagg de för ...

...”

4 Tonfisk ingår bland de arter som finns förtecknade i bilaga VIII.

De nationella bestämmelserna

5 Prud’homie de pêche de Martigues verksamhet regleras i dekretet av den 19 november 1859 om föreskrifter för kustfisket i det femte havsarrondissementet (décret du 19 novembre 1859 portant règlement de la pêche maritime côtière dans le cinquième arrondissement maritime), i dess lydelse enligt dekret nr 90-95 av den 25 januari 1990 (JORF av den 27 januari 1990, s. 1155) (nedan kallat 1859 års dekret).

6 Enligt artikel 5 i 1859 års dekret ingår de befälhavare för fiskefartyg, som har utövat sitt yrke under ett år inom det geografiska område för vilket respektive Prud’homie de pêche är behörigt, i den personkrets som är underkastad Prud’homie de pêches tillsyn. Befälhavarna ska ansöka om att få höra till ett visst Prud’homie de pêche.

7 Enligt artikel 7 i dekretet väljs ledamöterna i ett Prud'homie de pêche (les prud'hommes pêcheurs) bland de personer som är underkastade dess tillsyn och som har bedrivit fiske under tio år.

8 I artikel 17 i dekretet föreskrivs följande:

”Ett Prud'homie de pêche är behörigt att pröva följande ärenden.

1. Samtliga tvister mellan fiskare som uppstått under fiske eller i samband med manövrar och åtgärder vilka hänger samman med fiske. Prud'homies de pêche är ensamt behöriga att pröva dessa ärenden inom gränserna för sin behörighet. Avgörandena kan inte överklagas.

I syfte att så långt som möjligt undvika våldsamerheter, skador och olyckor har Prud'homies de pêche huvudansvaret för fullgörandet av nedan angivna uppgifter. Ett Prud'homie de pêche fullgör dessa uppgifter under överinseende av sjöfartsmyndigheten (le commissaire de l'Inscription maritime).

Avgöra det sätt på vilket fiskare ska ha tillgång till havet och allmänt vatten.

För varje form av fiske fastställa positioner, turordningar, tilldelningar, arrendeavtal och de platser från vilka fiske får bedrivas.

Fastställa den ordning enligt vilken fiskarna ska lägga ut sina garn på dagen och på natten.

Fastställa de klockslag på dagen eller på natten som vissa former av fiske måste lämna plats åt andra former av fiske.

Vidta samtliga övriga åtgärder för skydd och ordning, vilka på grund av deras skiftande beskaffenhet och mångfald inte är föreskrivna i detta dekret.

2. Handlägga de ärenden som rör de fiskare som står under deras tillsyn.
3. Vara behjälpliga vid utredningen av överträdelser av reglerna för kustfiske i enlighet med artikel 16 i lagen av den 9 januari 1852.”

- 9 I artikel 18 i 1859 års dekret föreskrivs att ledamöterna i ett Prud’homie de pêche ska avlägga följande ed inför Juge de paix (allmän domstol som dömer i första instans) på den ort där de har hemvist innan de tillträder sitt ämbete:

”Jag lovar och försäkrar att jag lojalt ska utföra mitt ämbete som prud’homme pêcheur, att jag noggrant ska tillämpa bestämmelserna om kustfiske, att jag ska följa de befallningar som jag erhåller från mina överordnade och att jag ska ange samtliga överträdelser av tillämpliga bestämmelser, utan ovilja eller otillbörlig hänsyn i förhållande till dem som har gjort sig skyldiga till överträdelserna.”

- 10 Artikel 22 i 1859 års dekret, vilken rör avsättningen av ledamöterna i ett Prud’homie de pêche, har följande lydelse:

”Ledamöterna kan avsättas av direktören för sjöfartsmyndigheten (le directeur de l’Inscription maritime) efter det att en utredning har gjorts av kanslichefen vid sjöfartsmyndigheten (l’administrateur de l’Inscription maritime).

Ministeriet med ansvar för handelsflottan kan på förslag av direktören för sjöfartsmyndigheten upplösa ett Prud'homie de pêche....

En ledamot som har avsatts kan väljas om tre år efter dagen för hans avsättning.

...”

11 I artikel 24 i 1859 års dekret, i vilken det finns bestämmelser om det kontradiktoriska förfarandet inför ett Prud'homie de pêche, föreskrivs bland annat att dess överläggningar ska vara hemliga.

12 I artikel 25 första stycket i 1859 års dekret föreskrivs att ”de avgöranden som ett Prud'homie de pêche meddelar kan verkställas omedelbart”.

13 I artikel 26 i 1859 års dekret föreskrivs följande:

”Kanslichefen för sjöfartsmyndigheten eller dennes ställföreträdare deltar när denne anser det vara lämpligt vid domstolens förhandlingar och överläggningar. Kanslichefen eller dennes ställföreträdares deltagande ska endast avse att säkerställa att allt går riktigt till.”

14 I artikel 27 i 1859 års dekret föreskrivs följande:

”När två domstolar bestående av prud'hommes anser sig vara behöriga att pröva samma mål ska frågan om vilken domstol som är behörig hänskjutas till direktören för sjöfartsmyndigheten.”

Tvisten vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

- 15 Det framgår av beslutet om hänskjutande att ordföranden (le premier prud'homme) för Prud'homie de pêche de Martigues den 12 juni 2006 konstaterade att Jean-Claude Bourgault hade ett fiskeredskap benämnt "thonaille" ombord på sitt fartyg och att han med hjälp av detta fiskeredskap hade fångat femton stycken tonfiskar.
- 16 Jonathan Pilato inkom den 6 december 2006 till Prud'homie de pêche de Martigues med ett klagomål mot Jean-Claude Bourgault. Jonathan Pilato hävdade i sitt klagomål att det råder förbud mot att använda en "thonaille", eftersom detta redskap utgör ett drivgarn i den mening som avses i artikel 11a i förordning nr 894/97. Den omständigheten att Jean-Claude Bourgault hade fångat femton stycken tonfiskar med ett förbjudet fiskeredskap innebar att Jonathan Pilato hade lidit skada, eftersom fisk som hade fiskats med förbjudna metoder och som hade fiskats till en lägre kostnad än om tillåtna metoder hade använts hade släppts ut på marknaden. Jonathan Pilato yrkade därför att Prud'homie de pêche de Martigues skulle pröva frågan om ersättning för den skada som han hade lidit till följd av illojal konkurrens från Jean-Claude Bourgaults sida.
- 17 Jean-Claude Bourgault medgav vid förhandlingen i Prud'homie de pêche den 17 december 2007 de faktiska omständigheterna, men bestred att en "thonaille" utgjorde ett drivgarn i den mening som avses i artikel 11a i förordning nr 894/97 och ifrågasatte giltigheten av den bestämmelsen.
- 18 Mot denna bakgrund beslutade Prud'homie de pêche de Martigues att vilandeförklara målet och ställa följande tolknings- respektive giltighetsfråga till domstolen:
- "1) Ska artikel 11a i förordning nr 894/97 ... tolkas så, att även sådana garn som är fastgjorda i ett drivankare, och som på grund härav inte driver, eller endast driver mycket lite, omfattas av förbudet i den artikeln?"

- 2) Är artikel 11a.1 och 11a.2 i förordning nr 894/97 ... giltig med beaktande av följande:
- a) Bestämmelsens målsättning förefaller vara uteslutande miljömässig, medan dess rättsliga grund är artikel 43 i EG-fördraget (nu artikel 37 EG i ändrad lydelse).
 - b) Det ges i bestämmelsen inte någon definition av begreppet drivgarn och det går därför inte att tydligt bestämma dess tillämpningsområde.
 - c) Bestämmelsen saknar tydlig motivering.
 - d) Det tas i bestämmelsen inte hänsyn till de vetenskapliga och tekniska uppgifter som finns tillgängliga, och inte heller till de skilda miljömässiga villkor som råder i olika regioner i gemenskapen eller till de fördelar och kostnader som följer av förbudet i bestämmelsen.
 - e) Bestämmelsen är oproportionerlig i förhållande till den målsättning som eftersträvas.
 - f) Bestämmelsen är diskriminerande, eftersom olika geografiska, ekonomiska och sociala situationer behandlas på samma sätt.

- g) Det föreskrivs i bestämmelsen inte något undantag för de fiskare som bedriver småskaligt fiske, såsom fiske med 'thonaille', vilket utgör en traditionell form av fiske i en väl avgränsad del av Medelhavet och vilket är livsviktigt för den befolkning som bedriver det och vilket dessutom är ett mycket selektivt fiske."

Domstolens behörighet

- 19 Innan frågorna besvaras ska det undersökas huruvida Prud'homie de pêche de Martigues utgör en domstol i den mening som avses i artikel 234 EG och, följaktligen, om domstolen är behörig att pröva de frågor som har ställts till den.
- 20 Europeiska unionens råd och Europeiska gemenskapernas kommission har, utan att göra någon formell invändning om domstolens behörighet, uttryckt tvivel angående huruvida det hänskjutande organet är en domstol, med hänsyn särskilt till förutsättningarna för att avsätta ledamöterna i ett Prud'homie de pêche, till innehållet i den ed som ledamöterna är skyldiga att avlägga innan de tillträder sitt ämbete och till att ett Prud'homie de pêche utför vissa uppgifter under överinseende av sjöfartsmyndigheten.
- 21 Den franska regeringen har gjort gällande att Prud'homie de pêche de Martigues uppfyller samtliga villkor i gemenskapsdomstolens praxis för att kvalificeras som en "domstol i en medlemsstat" i den mening som avses i artikel 234 EG, särskilt villkoret att det hänskjutande organet ska vara oberoende.
- 22 Enligt fast praxis ska EG-domstolen, för att bedöma huruvida det hänskjutande organet är en domstol i den mening som avses i artikel 234 EG, vilket är en rent

gemenskapsrättslig fråga, beakta ett antal omständigheter, nämligen om organet är upprättat enligt lag, om det är av stadigvarande karaktär, om dess jurisdiktion är av tvingande art, om förfarandet är kontradiktoriskt, om organet tillämpar rättsregler samt om det har en oberoende ställning (se bland annat dom av den 17 september 1997 i mål C-54/96, Dorsch Consult, REG 1997, s. I-4961, punkt 23, av den 31 maj 2005 i mål C-53/03, Syfait m.fl., REG 2005, s. I-4609, punkt 29, och av den 14 juni 2007 i mål C-246/05, Häupl, REG 2007, s. I-4673, punkt 16).

23 Vad gäller det hänskjutande organets oberoende innebär detta krav att organet ska vara skyddat mot ingripanden eller yttre påtryckningar som kan äventyra dess ledamöters oberoende prövning av de tvister som det ska lösa (dom av den 19 september 2006 i mål C-506/04, Wilson, REG 2006, s. I-8613, punkt 51 och där angiven rättspraxis).

24 Domstolen har preciserat att sådana garantier för oberoende ställning och opartiskhet förutsätter att det finns regler, särskilt vad gäller organets sammansättning, utnämningar, tjänsternas varaktighet och grunderna för medlemmarnas röstnedläggelse, jäv och avsättning, som utesluter allt rimligt tvivel som enskilda skulle kunna hysa beträffande organets förmåga att inte låta sig påverkas av yttre omständigheter och dess neutralitet i förhållande till de motstående intressena (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet Dorsch Consult, punkt 36, av den 4 februari 1999 i mål C-103/97, Köllensperger och Atzwanger, REG 1999, s. I-551, punkterna 20–23, av den 29 november 2001 i mål C-17/00, De Coster, REG 2001, s. I-9445, punkterna 18–21, och domen i det ovannämnda målet Wilson, punkt 53). Enligt rättspraxis krävs det, för att villkoret i fråga om det hänskjutande organets oberoende ska anses vara uppfyllt, att de fall i vilka organets ledamöter kan avsättas är fastställda i uttryckliga bestämmelser i lag (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet Köllensperger och Atzwanger, punkt 21, och av den 30 maj 2002 i mål C-516/99, Schmid, REG 2002, s. I-4573, punkt 41).

25 I det föreliggande fallet framgår det av 1859 års dekret och av yttrandena som ingetts till domstolen att ett Prud'homie de pêche är underkastat den offentliga förvaltningens överinseende, i vart fall beträffande en viss del av dess verksamhet.

- 26 Det framgår uttryckligen av artikel 17.1 i 1859 års dekret att ledamöterna i ett Prud'homie de pêche fullgör vissa uppgifter "under överinseende av sjöfartsmyndigheten". Enligt artikel 27 i 1859 års dekret är en företrädare för samma myndighet behörig att avgöra eventuella behörighetstvister mellan flera Prud'homies de pêche.
- 27 Domstolen konstaterar dessutom att det enligt artikel 18 i dekretet krävs att ledamöterna i ett Prud'homie de pêche avlägger en ed genom vilken de bland annat svär att "följa de befallningar som de erhåller från sina överordnade".
- 28 Det förefaller inte heller som om avsättningen av ledamöterna i ett Prud'homie de pêche är underkastad särskilda garantier, vilka gör det möjligt att utesluta allt rimligt tvivel beträffande organets förmåga att inte låta sig påverkas av yttre omständigheter.
- 29 Enligt artikel 22 i 1859 års dekret kan ledamöterna i ett Prud'homie de pêche avsättas av direktören för sjöfartsmyndigheten, efter det att en utredning har gjorts. Det anges inte i den bestämmelsen eller i någon annan bestämmelse i dekretet på vilka grunder som direktören för sjöfartsmyndigheten kan besluta om avsättning.
- 30 Mot denna bakgrund kan inte Prud'homie de pêche de Martigues anses uppfylla villkoret att det hänskjutande organet ska vara oberoende, såsom detta krav är fastställt i den rättspraxis till vilken det hänvisats ovan i punkterna 23 och 24.
- 31 Av det ovan anförda följer att Prud'homie de pêche de Martigues inte utgör en domstol i den mening som avses i artikel 234 EG. Domstolen konstaterar därför, med tillämpning av artiklarna 92.1 och 103.1 i rättegångsreglerna, att det är uppenbart att den saknar behörighet att pröva de frågor som ställts.

Rättegångskostnader

³² Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid Prud'homie de pêche de Martigues utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på Prud'homie de pêche de Martigues att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (första avdelningen) följande:

Det är uppenbart att Europeiska gemenskapernas domstol saknar behörighet att besvara de frågor som har ställts av Prud'homie de pêche de Martigues i beslut av den 17 december 2006.

Underskrifter